

HANKINTASANASTO

v. 1.0

24.4.2017

HANKINTASANASTO

Hankintasanaston määrittely on tehty käyttäen pääsääntöisesti pohjana viranomaissektoria koskevaa ajantasaista julkisten hankintojen lainsäädäntöä (Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista 1397/2016 ja hankintadirektiivi 2014/24/EU).

Alihankkija, voimavara-alihankkija

Tavarán- tai palveluntoimittajan tai urakoitsijan kanssa sopimussuhteessa oleva kolmas osapuoli, joka toimittaa varsinaiselle toimittajalle tavaroita, palveluita tai urakoita osaksi tämän toimitusta hankintayksikölle. Hankintayksikkö voi vaatia tarjoajia ilmoittamaan tarjouksessaan, minkä osa sopimuksista se aikoo antaa alihankintana kolmansille, sekä ehdotetut alihankkijat.

Asiakas

Asiakas tarkoittaa organisaatiota tai henkilöä, joka vastaanottaa tavarán, palvelun tai urakan tai on sen loppukäyttäjä.

Avauspöytäkirja

Tarjousten avaustilaisuudesta laadittava asiakirja tai dokumentti, johon kirjataan tilaisuuden perustietojen lisäksi tarjouskilpailua koskevat yleiset tiedot, pyydyt ja/tai saapuneet tarjoukset ja myöhässä saapuneet tarjoukset. (Ks. tarjousten avaaminen).

Avoimuus, läpinäkyvyys

Avoimuus ja läpinäkyvyys ovat hankintalain keskeisiä periaatteita ja ne koskevat koko hankintaprosessia. Avoimuus tarkoittaa hankinnoissa, että hankinnan aloittamisesta ja tehdystä hankintapäätöksestä tiedotetaan riittävän laajasti esim. julkaisemalla hankintaa koskeva hankintailmoitus kilpailutilanteen aikaansaamiseksi ja ylläpitämiseksi ja antamalla hankintapäätös perusteluineen asianmukaisesti tiedoksi asianosaisille. Avoimuus tarkoittaa myös, että kaikki keskeiset hankintaa koskevat vaatimukset ja sopimusehdot kerrotaan avoimesti kaikille hankinta-asiakirjoissa.

Avoin menettely

Avoimella menettelyllä tarkoitetaan hankintamenettelyä, jossa hankintayksikkö julkaisee hankintailmoituksen ja asettaa saataville tarjouspyynnön, joiden perusteella kaikki halukkaat toimittajat voivat tehdä tarjouksen. Hankintailmoituksen julkaisemisen ja tarjouspyynnön saataville asettamisen jälkeen hankintayksikkö voi lähettää tarjouspyynnön soveliaiksi katsomilleen toimittajille.

CPV-nimikkeistö, yhteinen hankintanimikkeistö

Yhteisellä hankintanimikkeistöllä (CPV) tarkoitetaan EU-lainsäädännössä määriteltyä viitenimikkeistöä, jossa on yksityiskohtaisesti luokiteltu erilaiset tavarat, palvelut ja rakennustyöt ja jota on käytettävä hankintojen määrittelyssä ja hankintailmoituksissa.

Direktiivi

Direktiivi on EY:n sekundäärioikeutta, joka sitoo jäsenvaltioita vain asetetun tavoitteen osalta. Jäsenvaltiot voivat itse valita muodon ja keinot, joilla koko yhteisöä koskevat tavoitteet toteutetaan kansallisessa oikeusjärjestyksessä. Suomessa EY:n hankintadirektiivit on saatettu voimaan niiden sisältöä vastaavalla kansallisella lainsäädännöllä. Täytäntöönpanon määräjän

päätyttyä direktiivit saavat kuitenkin täydet oikeusvaikutukset siinä mielessä, että kaikilla valtioelimillä on velvollisuus tulkita ja soveltaa kansallista oikeutta direktiivin mukaisella tavalla (yhteisön oikeuden mukainen tulkinta).

Dynaaminen hankintajärjestelmä

Dynaamisella hankintajärjestelmällä tarkoitetaan täysin sähköistä hankintamenettelyä tavantomaisille ja markkinoilla yleisesti saatavilla oleville hankinnoille. Hankintamenettely on keston- ja ajan avoin kaikille soveltuvuusehdot täyttävälle toimittajille. Hankintayksikkö voi jakaa dynaamisen hankintajärjestelmän tavaroiden, palvelujen tai rakennusurakoiden luokkiin, jotka on määriteltävä objektiivisesti hankinnan eri ominaisuuksien perusteella.

e-certis, sähköinen todistushakemisto

e-certis on EU:n komission ylläpitämä sähköinen todistushakemisto, jossa on ajantasaiset tiedot kussakin jäsenmaassa käytettävistä todistuksista ja muunlaisista selvityksistä, joita hankintayksiköiden tulee ensisijaisesti pyytää näytöksi poissulkemisperusteiden edellytysten selvittämiseksi ja tarjoajan soveltuvuutta koskevien vaatimusten täyttymisen todentamiseksi ja joita ehdokkaiden ja tarjoajien tulee käyttää tähän tarkoitukseen.

Ehdokas

Ehdokas on toimittaja, joka on ilmoittanut halukkuutensa osallistua rajoitettuun menettelyyn, neuvottelumenettelyyn, kilpailulliseen neuvottelumenettelyyn, innovaatiokumppanuusmenettelyyn tai suoraan hankintaan.

Ehdokkaille osoitettu kutsu

Rajoitetussa menettelyssä, neuvottelu- ja kilpailullisessa neuvottelumenettelyssä ja innovaatiokumppanuudessa hankintayksikön on kutsuttava yhtäaikaaisesti ja kirjallisesti valitut ehdokkaat jättämään tarjouksensa tai osallistumaan neuvotteluihin.

Elinkaari

Elinkaarella tarkoitetaan tuotteen olemassaolon tai rakennusurakan tai palvelun suorittamisen kaikkia peräkkäisiä tai toisiinsa liittyviä vaiheita. Käsite kattaa vaiheet raaka-aineiden ostosta tai resurssien kokoamisesta niiden uudelleen käyttöön, kierrättämiseen, hyödyntämiseen tai loppukäsittelyyn.

Elinkaarikustannukset

Hankintayksikkö voi käyttää hankinnan kustannusten arvioimisen perusteena elinkaarikustannuksia. Elinkaarikustannuksia ovat hankintayksikölle tai muille hankinnan kohteen käyttäjille aiheutuneet hankintakustannukset, käyttökustannukset, huoltokustannukset sekä kierrätys- ja jätevaiheen kustannukset ja muut rakennusurakoiden, tavaroiden tai palvelujen elinkaaren aikaiset kustannukset. Elinkaarikustannusten vertailua varten tarjouspyynnössä on esitettävä, mitä tietoja tarjouksissa tulee antaa ja menetelmä, jolla elinkaarikustannukset lasketaan. Elinkaarikustannuksia ovat myös ulkoisista ympäristövaikutuksista aiheutuvat ja hankinnan kohteeseen sen elinkaaren aikana liittyvät kustannukset (esim. CO₂-päästöistä aiheutuvat kustannukset), jos niiden rahallinen arvo voidaan määrittää ja tarkistaa.

Ennakoilmoitus

Hankintayksikkö voi julkaista ennakoilmoituksen suunnittelemistaan tulevista EU-kynnysarvot ylittävistä hankinnoista sekä kansalliset kynnysarvot ylittävistä liitteen E hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista. Tarjousaikaa voidaan lyhentää hankinnassa, josta on julkaistu ennak-

koilmoitus säädettyjen määräaikojen puitteissa ja jossa on ennakkoilmoituksen edellyttämät tiedot.

Ennakkomaksu

Ennakkomaksu on hankittavasta tavarasta, palvelusta tai rakennusurakasta sovittuna ajankohdana hankintasopimuksen allekirjoittamisen jälkeen tehtävä maksusuoritus ennen osasuoritukseen sidottuja maksueriä. Ennakkomaksu on sovittava osaksi lopullista kauppasummaa. Ennakkomaksulle on vaadittava riittävä vakuus, esim. JYSE-ehtojen mukaan.

Erityisalat

Erityisaloilla tarkoitetaan vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen aloja, joita koskee erityisalojen hankintalaki ja hankintadirektiivi.

ESPD, yhteinen eurooppalainen hankinta-asiakirja

ESPD (European Single Procurement Document) eli yhteinen eurooppalainen hankinta-asiakirja tarkoittaa EU:n komission yhteisen eurooppalaisen hankinta-asiakirjan vakiolomakkeen vahvistamista koskevan täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2016/7 mukaista asiakirjaa, jolla hankintayksikkö määrittelee ehdokkaita tai tarjoajia koskevat soveltuvuusvaatimukset ja jolla ehdokkaat tai tarjoajat antavat vakuutuksen vaadittujen soveltuvuusvaatimusten täyttämistä ja siitä, että heitä eivät koske poissulkuperusteet. Huomaa, että ESPD-lomakkeella käytetään valintaperuste -sanaa tarkoittamaan soveltuvuusvaatimuksia.

Esteellisyys

Esteellisyys tarkoittaa sitä, että virkamies on sellaisessa suhteessa tai asemassa hankinta-asiaan tai siinä mukana olevaan henkilöön, joka voi saattaa hänen puolueettomuutensa kyseenalaiseksi. Ei riitä, että henkilö omasta mielestään toimii puolueettomasti, vaan myös yleisön näkökulmasta henkilön tulee toimia siten, ettei puolueettomuutta ole syytä epäillä. Esteellinen henkilö ei saa osallistua hankinnan käsittelyyn ja päätöksentekoon. Esteellisen on itse todettava itsensä esteelliseksi (hallintolaki 27 - 29 §, 434/2003).

Eturistiriita

Jos ehdokas, tarjoaja tai tarjoajaan liittyvä yritys on osallistunut hankinnan valmisteluun, on hankintayksikön hankintalain mukaan varmistettava, että tämä ei vääristä kilpailua tai johda eturistiriitoihin, viime kädessä sulkemalla ehdokas tai tarjoaja tarjouskilpailusta, jos eturistiriitaa ei voida muulla keinoin välttää.

EU-kynnysarvo

Rahamääräinen arvo, jonka ylittävä hankinta on suoritettava hankintalain EU-kynnysarvot ylittäviä hankintoja koskevien hankintamenettelyjen mukaisesti. Arvo lasketaan hankinnan ennakoidusta arvosta ilman arvonlisäveroa. EU-kynnysarvot on määritelty erikseen valtion keskuhallintoviranomaisten ja paikallishallinnon hankintayksiköiden tavara- ja palveluhankinnoille, rakennusurakoille ja eräille muille hankintalajeille. EU:n komissio tarkistaa EU-kynnysarvot kahden vuoden välein. EU-kynnysarvojen euromäärän Suomessa ilmoittaa työ- ja elinkeinoministeriö.

GPA-sopimus

Vuoden 1979 alussa solmittu Maailman kauppajärjestön WTO:n sopimus julkisista hankinnoista (Government Procurement Agreement). Uusittu GPA-sopimus on tullut voimaan 6.4.2014.

Hanke

Hanke on monesta osatehtävästä koostuva kokonaisuus, joka on sisällöltään ja tavoitteiltaan täsmennetty sekä aikataulultaan rajattu.

Hankesuunnitelma

Sisältää hankkeen määrittämisen ja alustavat tiedot ja laskelmat toteutettavasta kokonaisuudesta. Hankesuunnitelma tarvitaan yleensä hankkeen esittelemiseksi budjetointia varten päätävälle elimelle.

Hankinnan ennakoitu arvo

Hankinnan ennakoitua arvoa laskettaessa perusteena on käytettävä suurinta maksettavaa kokonaiskorvausta ilman arvonlisäveroa. Arvioinnin on perustuttava ilmoittamisajankohdan tai muun hankintamenettelyn alkamisajankohdan arvoon. Arvoa laskettaessa on otettava huomioon myös hankinnan mahdolliset vaihtoehtoiset toteuttamistavat ja hankintasopimukseen sisältyvät optio- ja pidennysehdot sekä ehdokkaille tai tarjoajille maksettavat palkkiot tai maksut. Hankinnan ennakoitun arvon mukaan määräytyy mm. hankinnassa noudatettava hankintamenettely ja sovellettavat säännökset.

Hankinnan kohteen kuvaus

Hankinnan kohdetta kuvaavat määritelmät sekä niihin mahdollisesti sisältyvät tekniset eritel-
mät on esitettävä hankintailmoituksessa, tarjouspyynnössä, neuvottelukutsussa tai näiden liitteissä ja niissä on vahvistettava tavaroilta, palveluilta tai rakennusurakoilta vaadittavat ominaisuudet.

Hankinnan jakaminen

Hankintalaissa on säännökset EU-hankintojen osalta hankinnan jakamisesta erillisiin osiin. Jos hankintaa ei jaeta osiin, hankintayksikön on esitettävä jakamatta jättämisen syyt hankinta-asiakirjoissa, hankintapäätöksessä tai hankintakertomuksessa. Taustalla on tarve mahdollistaa Pk-sektorin yrityksille osallistuminen julkisten hankintojen tarjouskilpailuihin. Hankintaa ei kuitenkaan saa pilkkoa eriin tai laskea sen arvoa poikkeuksellisin menetelmin hankintasäännösten soveltamisen välttämiseksi (esim. kynnyсарvorojojen alittamiseksi). Ks. myös Pilkkominen.

Hankinta

Hankinta tarkoittaa tavaroiden ja palvelujen ostamista, vuokraamista tai siihen rinnastettavaa toimintaa sekä urakalla teettämistä vastiketta vastaan.

Hankinta-asiakirja

Hankinta-asiakirjalla tarkoitetaan mitä tahansa asiakirjaa, jonka hankintayksikkö on laatinut tai johon se viittaa kuvatakseen tai määrittääkseen hankinnan tai menettelyn eri osia. Hankinta-asiakirjoja ovat esimerkiksi hankintaa koskevat ilmoitukset, tarjouspyynnöt tai neuvottelukutsut sekä näiden liitteet, jotka sisältävät tekniset eritel-
mät, hankekuvauksen, ehdotetut sopimusehdot, ehdokkaiden ja tarjoajien asiakirjojen esittämismuodot, yleisesti sovellettavia velvollisuuksia koskevat tiedot ja mahdolliset muut täydentävät asiakirjat.

Hankintailmoitus

Hankinnasta on julkaistava hankintalaissa määritellyt hankintalajia koskevat hankintailmoitukset. Hankintailmoitus tarkoittaa hankinnan aloittamisesta julkaistavaa ilmoitusta, joka sisältää keskeiset tiedot hankinnasta. Jos hankintailmoituksessa ja tarjouspyynnössä esitetyt tiedot ovat ristiriitaiset, ratkaisee hankintailmoituksessa oleva teksti. Ks. myös ilmoitusvelvollisuus.

Hankintamenettelyä koskeva kertomus

Hankintayksikön tulee laatia EU-kynnysarvot ylittävästä hankintasopimuksesta sekä kansalliset kynnysarvot ylittävästä SOTE- ja muiden erityisten palveluhankintojen hankintasopimuksesta, puitejärjestelystä tai dynaamisen hankintajärjestelmän perustamisesta kertomus, jossa tulee olla laissa määritellyt tiedot. Kertomusta ei ole tarpeen laatia, jos tiedot ilmenevät hankintapäätöksestä, jälki-ilmoituksesta tai muista hankinta-asiakirjoista.

Hankintamenettely

Hankintamenettely tarkoittaa menettelyä, jonka mukaisesti julkinen hankinta aloitetaan ja toteutetaan ja jonka puitteissa mahdolliset toimittajat voivat jättää tarjouksensa (esim. avoin-, rajoitettu-, neuvottelu- ja kilpailullinen neuvottelumenettely, innovaatiokumppanuus, suora hankinta sekä suunnittelukilpailu).

Hankintaperiaatteet

Hankinnoissa noudatettavia periaatteita ovat avoimuus, tarjoajien tasapuolinen ja syrjimätön kohtelu sekä suhteellisuuden vaatimusten huomioon ottaminen.

Hankintapäätöksen tiedoksianto

Hankintayksikön tekemä päätös perusteluineen sekä valitusosoitus ja oikaisuohje on annettava tiedoksi kirjallisesti niille, joita asia koskee käyttäen tarjoajan hankintayksikölle ilmoittamaa sähköistä yhteystietoa. Päätös annetaan tiedoksi tarjouskilpailuun osallistuneille, poissulkua koskeva päätös annetaan tiedoksi poissuljetuille tarjoajille ja hankinnan keskeyttämispäätös annetaan tiedoksi tarjouskilpailuun osallistuneille.

Hankintapäätös

Hankintayksikön on tehtävä ehdokkaiden ja tarjoajien asemaan vaikuttavista ratkaisusta sekä tarjousmenettelyn ratkaisusta kirjallinen päätös, joka on perusteltava. Oikeus hankintapäätöksen tekemiseen on määritelty viraston työjärjestyksessä tai hyväksymisoikeuksia koskevassa työohjeessa. Oikeus voi olla porrastettu hankinnan arvon mukaan. Hankintapäätös on hallinnollinen päätös, joka tehdään esittelystä.

Hankintasopimus

Hankintasopimus tarkoittaa kirjallista sopimusta, joka on tehty yhden tai usean hankintayksikön ja yhden tai usean toimittajan välillä ja jonka tarkoituksena on rakennusurakan toteuttaminen, tavarankäyttö tai palvelun suorittaminen taloudellista vastiketta vastaan. Tarjouspyyntöön on syytä liittää keskeisimmät hankintasopimukseen otettavat sopimusehdot tai mahdollisimman täydellinen sopimusluonnos.

Hankintastrategia

Hankintastrategia tarkoittaa organisaation hankintatoimen toteutusta ja organisointia linjaavaa ja sitouttavaa asiakirjaa tai dokumenttia.

Hankintasuunnitelma ja kilpailutuskalenteri

Hankintasuunnitelma määrittelee sovitulla tarkkuudella, mitä suunnittelujaksolla ko. yksikössä suunnitellaan hankittavaksi. Suunnittelujakso voi olla 1-4 vuotta. Suunnitelmasta voidaan laatia tulevan kauden kilpailutusten kilpailutuskalenteri. Yksittäisestä merkittävästä tavarahankinnasta voidaan laatia erillinen hanke-/hankintasuunnitelma, johon sisältyy myös hankkeen vaiheistus ja hankittavien tuotteiden alustava määrittely.

Hankintatoiminta

Hankintatoiminta tarkoittaa tavaroiden, palvelujen, rakennusurakoiden ja työsuoritusten osto-toimintaa kaikkine siihen kuuluvine tehtävineen.

Hankintavastuuyksikkö

Hankintavastuuyksikkö tarkoittaa hankintayksikköä, joka on työjärjestyksen tai muun toimeksiannon perusteella vastuussa tiettyjen tuoteryhmien osalta hankintojen tai puitesopimusten tekemisestä hallinnonalan, kirjanpitoyksikön tai viraston muiden hankintayksiköiden puolesta.

Hankintayksikkö

Hankintayksikkö on julkisen hankinnan toteuttava viranomainen tai muu hankintalainsäädännön mukaan hankintalain noudattamiseen velvoitettu yksikkö.

Hankintojen tukitoiminto

Hankintojen tukitoiminnolla tarkoitetaan hankintalaissa määriteltyjä, hankintatoimintaa tukevia toimintoja. Tällaisia toimintoja ovat hankintasopimusten ja puitejärjestelyjen tekemiseen tarkoitettujen teknisen infrastruktuurin tarjoaminen hankintayksiköille, hankintojen tekemiseen ja suunnitteluun liittyvä neuvonta sekä hankintamenettelyjen toteuttaminen jonkin hankintayksikön puolesta ja nimissä.

Hinnanmuutosperuste

Peruste, johon tuotteen hinta on sidottu ja jonka muutoksia vastaavasti tuotteen hintaa tarkistetaan. Hinnanmuutosperuste voi olla tietty valuuttakurssi ja sen tilauspäivän mukainen valuutta-arvo tai indeksimuutoksen osalta indeksikaavan sisältävä lauseke. Indeksiiin sidottua hintaa tarkistetaan vertaamalla indeksin perusluvun ja vertailuluvun välistä muutosta indeksilausekkeen mukaisesti. Valuuttakurssin osalta tarkistuspäivänä pidetään yleensä kyseisen valuutan laskutuspäivän valuutta-arvoa. Yleensä asetetaan tietty vähimmäismuutoksen arvo, esim. vähintään +/- 2 %, jonka ylittävältä osin muutos huomioidaan.

Hinnoittelurakenne

Hinnoittelurakenne tarkoittaa mallia tai hinnoitteluyksikköä, jolla tarjottavien tavaroiden, palvelujen tai urakan hinnat pyydetään erittelemään tarjouksessa, jotta tarjoukset olisivat keskenään vertailukelpoisia.

Hintatiedustelu

Hintatiedustelu tarkoittaa pienhankinnassa tarjoajille tarjottavista tuotteista, hinnoista sekä toimitus- ja muista ehtoista tehtävää selvityspyyntöä, jota ei sääntele hankintalaki.

Hyvitysmaksu

Markkinaoikeus voi määrätä hankintayksikön maksamaan rangaistus- ja korvausluonteisen maksun sellaiselle asianosaiselle, jolla olisi ollut todellinen mahdollisuus voittaa tarjouskilpailu virheettömässä menettelyssä, jos hankinnasta on jo solmittu hankintasopimus. Maksuun suuruus määritetään tapauskohtaisesti.

Ilmoitusvelvollisuus

Ilmoitusvelvollisuus tarkoittaa, että EU-kynnysarvot ylittävistä hankinnoista, kansalliset kynnysarvot ylittävistä sosiaali- ja terveystalvveluja ja muista erityisiä palveluja koskevista hankinnoista sekä käyttöoikeussopimuksista tulee tehdä EU:n vakiolomakeasetuksen (EU) 2015/1986 mukaisia ilmoituslomakkeita käyttäen ennako-, hankinta-, korjaus-, jälki- sekä sopimusmuutosta koskevia muutosilmoituksia HILMA-ilmoituskanavan internet-sivuille www.hankintailmoitukset.fi, josta tiedot välitetään EU:n viralliseen lehden TED-tietokantaan. Suunnittelukilpailua koskeva ilmoitus tehdään suoraan osoitteessa www.simap.euroa.eu. Kansallisia hankintoja koskee ainoastaan velvollisuus laatia hankintailmoitus. Kansallisista hankinnoista, kansalliset kynnysarvot ylittävistä sosiaali- ja terveystalvveluja ja muista erityisiä palveluja koskevista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista sekä EU-kynnysarvot ylittävistä hankinnoista voidaan tehdä suoraan hankintailmoitus. Yleinen avoimuusilmoitus koskee tietyin edellytyksin sidosyksiköitä ja hankintayksiköiden välistä yhteistyötä.

In house -hankinta, sidosyksikköhankinta

Hankintalakiä ei sovelleta hankintaan, jonka hankintayksikkö tekee sidosyksiköltään. Sidosyksiköllä tarkoitetaan hankintayksiköstä muodollisesti erillistä ja päätöksenteon kannalta itsenäistä yksikköä. Lisäksi edellytyksenä on, että hankintayksikkö yksin tai yhdessä muiden hankintayksiköiden kanssa käyttää määräysvaltaa yksikköön samalla tavoin kuin omiin toimipaikkoihinsa ja että yksikkö harjoittaa enintään viiden prosenttia ja enintään 500 000 euron osuuden liiketoiminnastaan muiden tahojen kuin niiden hankintayksiköiden kanssa, joiden määräysvallassa se on. Lisäedellytyksiä koskee hankintalain siirtymäsäännöt.

Innovaatio

Innovaatio tarkoittaa uuden tai merkittävästi parannetun tuotteen, palvelun tai menetelmän, uuden markkinointimenetelmän tai uuden organisatorisen menetelmän toteuttamista liiketoimintatavoissa, työpaikkaorganisaatiossa tai ulkoisissa suhteissa. Sen tarkoituksena on esimerkiksi auttaa ratkaisemaan yhteiskunnallisia haasteita tai tukea älykkään, kestävän ja osallistavan kasvun Eurooppa 2020 -strategiaa.

Innovaatiokumppanuus

Innovaatiokumppanuudella tarkoitetaan hankintamenettelyä, jonka tavoitteena on innovatiivisen tavaran, palvelun tai rakennusurakan kehittäminen ja tämän tuloksena tuotettavien tavaroiden, palvelujen tai rakennusurakoiden hankkiminen. Innovaatiokumppanuudessa hankintayksikkö julkaisee hankintailmoituksen, johon kaikki halukkaat toimijat voivat pyytää saada osallistua.

JIT 2015

Tarkoittaa julkisen sektorin IT-hankinnoissa käyttämiä vakiosopimusehtoja eli Julkisen hallinnon IT-hankintojen yleisiä sopimusehtoja (päivitetty maaliskuussa 2017).

Julkiset hankinnat

Julkiset hankinnat ovat vastikkeellisia (raha tai muu vastike) kirjallisia sopimuksia, jotka on tehty toimittajan ja hankintalaissa mainitun hankintayksikön välillä ja joiden tarkoitus on tavaroiden, palveluiden, työsuoritusten tai rakennusurakan hankinta julkisista varoista osittain tai kokonaan suoritettavaa maksua vastaan.

Julkisuus

Laissa viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999) on määräykset viranomaisten asiakirjojen julkiseksi tulemiseksi, jotka määrittelevät mm. asiakirjojen julkiseksi tulemisen ajankohtaa ja salassapitoperusteita. (Ks. hankintojen osalta erityisesti Julkisuuslain 6, 7, 11 ja 24 §:t).

JYSE 2014 Palvelut

Tarkoittaa julkisen sektorin palveluhankinnoissa käyttämiä vakiosopimusehtoja eli Julkisten hankintojen yleisiä sopimusehtoja palveluhankinnoissa (päivitetty huhtikuussa 2017).

JYSE 2014 Tavarat

Tarkoittaa julkisen sektorin tavarahankinnoissa käyttämiä vakiosopimusehtoja eli Julkisten hankintojen yleisiä sopimusehtoja tavarahankinnoissa (päivitetty huhtikuussa 2017).

Jälki-ilmoitus

Hankintayksikön, joka on tehnyt EU-kynnysarvot ylittävän hankintasopimuksen, dynaamiseen hankintajärjestelmään perustuvan hankintasopimuksen tai puitejärjestelyä koskevan päätöksen, on toimitettava julkaistavaksi jälki-ilmoitus 30 päivän kuluessa hankintasopimuksen tekemisestä. Jälki-ilmoitusvelvollisuus koskee myös suunnittelukilpailun tuloksia (30 pv kilpailun päättymisestä), käyttöoikeussopimuksen tekemistä (48 pv sopimuksesta) ja hankinnan keskeyttämistä. Jälki-ilmoitusvelvollisuus ei koske puitejärjestelyn perusteella tehtäviä yksittäisiä hankintasopimuksia.

Kansallinen kynnysarvo

Rahamääräinen arvo, joka määrittelee hankintalain soveltamisaluetta ja hankintamenettelyjen käyttöä. Kansallinen kynnysarvo lasketaan hankinnan ennakoidusta arvosta ilman arvonlisäveroa. Tavara- ja palveluhankinnoille sekä rakennusurakoille, suunnittelukilpailuille ja käyttöoikeussopimuksille sekä sosiaali- ja terveystalouksille ja muille erityisille palveluhankinnoille on määriteltävä omat kansalliset kynnysarvot. Kansallisen kynnysarvon alittavat hankintasopimukset ja käyttöoikeussopimukset on rajattu hankintalain soveltamisalan ulkopuolelle.

Keskeyttäminen

Hankinta voidaan keskeyttää vain todellisesta ja perustellusta syystä, esimerkiksi siksi, että kaikki tarjoukset ovat liian kalliita, ei ole lainkaan saatu tarjouksia tai hankinnassa on tapahtunut menettelyvirhe.

Kiinteä hinta

Tarjouksessa hinnat voidaan pyytää ilmoittamaan kiinteinä hintoina koko suunnitelluksi sopimuskaudeksi, jolloin toimittajalle ei ole oikeutta esittää hinnankorotuksia. Mikäli sopimuskausi on pitkä, ei kiinteiden hintojen käyttäminen ole aina taloudellisesti järkevää.

Kilpailullinen neuvottelumenettely

Kilpailullinen neuvottelumenettely on hankintamenettely, jossa hankintayksikkö julkaisee hankinnasta hankintailmoituksen ja johon kaikki toimittajat voivat pyytää saada osallistua. Hankintayksikkö neuvottelee menettelyyn hyväksytyjen ehdokkaiden kanssa kartoittaakseen ja määrittääkseen keinot, joilla sen tarpeet voidaan parhaiten täyttää.

Kirjallinen

Ilmaisu kirjallinen tarkoittaa sanojen tai numeroiden yhdistelmää, joka voidaan lukea, tuottaa uudelleen ja sen jälkeen antaa tiedoksi. Ilmaisu voi sisältää sähköisessä muodossa lähetettyjä ja tallennettuja tietoja.

Kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen valinta

Tarjouksista on valittava kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous. Kokonaistaloudellisesti edullisin on tarjous, joka on hankintayksikön kannalta hinnaltaan halvin, kustannuksiltaan edullisin

tai hinta-laatusuhteeltaan paras. Tarjousten kokonaistaloudellisen edullisuuden peruste ja vertailuperusteet on määritettävä hankintakohtaisesti ja ilmoitettava hankintailmoituksessa, tarjouspyynnössä tai neuvottelukutsussa.

Kokonaistaloudellisen edullisuuden peruste ja vertailuperusteet

Kokonaistaloudellisuuden edullisuuden peruste on joko halvin hinta, edullisimmat kustannukset tai paras hinta-laatusuhde. Kokonaistaloudellisen edullisuuden eli parhaan hinta-laatusuhteen vertailuperusteita ovat mm. tekniset ansiot, esteettiset ja toiminnalliset ominaisuudet, esteettömyys, kaikkien käyttäjien vaatimukset täyttävä suunnittelu, käyttökustannukset, kustannustehokkuus, myynnin jälkeinen palvelu ja tekninen tuki, huolto ja toimituspäivä tai toimitus- tai toteutusaika sekä muut toteutusehdot. Voidaan ottaa huomioon myös henkilöstön pätevyys ja kokemus sekä henkilöstön organisointi, jos osoitetun henkilöstön laadulla voi olla merkittävä vaikutus hankintasopimuksen toteuttamisessa. Ks. myös vertailuperusteet.

Korjaavat toimenpiteet

Tarjoaja, jota koskee EU-kynnysarvot ylittävässä hankintamenettelyssä pakollinen tai harkinnanvarainen poissulkuperuste, voi esittää näyttöä siitä, että tarjoajan toteuttamat ns. korjaavat toimenpiteet ovat riittäviä osoittamaan tarjoajan luotettavuuden siitä huolimatta, että poissulkuperuste on olemassa. Jos näyttö katsotaan riittäväksi, ei tarjoajaa saa sulkea pois hankintamenettelystä.

Kotiinkutsu

Puitesopimuksen perusteella hankintayksikkö voi tehdä kotiinkutsutilauksen suoraan ilman erillistä tarjouskilpailua puitesopimuksessa mainitulta toimittajalta noudattaen puitesopimuksessa sovittuja ehtoja. Kotiinkutsutilauksessa määritetään vain tilattavat tuotteet ja määrät sekä toimitusta koskevat ja muut vastaavat tiedot. Muut ehdot määräytyvät puitesopimuksen mukaan.

Kynnysarvo

Rahamääräinen arvo, jonka ylittävä hankinta on suoritettava ao. kynnysarvon määrittelemien hankintamenettelyjen mukaisesti. Ks. kansallinen kynnysarvo ja EU-kynnysarvo.

Käyttö, käytetty

Määrärahoja koskeva käsite, jolla tarkoitetaan kassaperusteen mukaista varojen maksamista.

Käyttöoikeussopimus, palvelua koskeva käyttöoikeussopimus

Käyttöoikeussopimus tarkoittaa taloudellista vastaan tehtyä kirjallista sopimusta, jolla yksi tai usea hankintayksikkö siirtää palvelujen tarjoamisen ja hallinnoimisen sekä siihen liittyvän toiminnallisen riskin yhdelle tai usealle toimittajalle ja jossa siirtämisen vastikkeena on joko yksinomaan palvelujen käyttöoikeus tai tällainen oikeus ja maksu yhdessä.

Käyttöoikeusurakka

Käyttöoikeusurakka tarkoittaa taloudellista vastaan tehtyä kirjallista sopimusta, jolla yksi tai usea hankintayksikkö siirtää rakennusurakan toteuttamisen ja siihen liittyvän toiminnallisen riskin yhdelle tai usealle toimittajalle ja jossa siirtämisen vastikkeena on joko yksinomaan rakennettavan kohteen käyttöoikeus tai tällainen oikeus ja maksu yhdessä.

Käyttövuosi

Käyttövuodella tarkoitetaan valtion tulo- ja menoarviossa myönnetylle määrärahalle määritettyjä vuosia, joiden aikana ko. määräraha on käytettävä.

Laatu

Laadulla tarkoitetaan sitä, missä määrin tuotteen luontaiset ominaisuudet täyttävät tuotteelle vaatimukset.

Leasing-vuokraaminen

Leasing-vuokraaminen tarkoittaa tavaran, kuten auton, koneen tai laitteen vuokrausmuotoa. Vuokrakauden aikana tavaran voi omistaa ja vuokraajana voi toimia toimittaja tai erillinen rahoitusyhtiö. Vuokra-ajan päätyttyä tavara palaa vuokraajalle, ellei leasing-vuokrausta jatketa. Vuokralaisella voi myös olla oikeus lunastaa tavara itselleen leasing-sopimuksessa määritellyin ehdoin.

Maksuehto

Lauseke, joka ilmoittaa kuinka monen päivän kuluessa laskun saapumisesta lasku on maksettava sopimuksessa määriteltujen edellytysten täytyessä. JYSE 2014 -ehdoissa maksuaika lasketaan siitä, kun hyväksyttävä lasku on saapunut, esimerkiksi maksuehto 21 pv netto.

Markkinakartoitus

Hankintayksikkö voi ennen hankintamenettelyn aloittamista tehdä markkinakartoituksen hankinnan valmistelua varten sekä antaa tietoa toimittajille tulevaa hankintaa koskevista suunnitelmistaan ja vaatimuksistaan. Markkinakartoituksessa voidaan selvittää markkinatarjontaa, toimittajien halukkuutta tarjota sekä toimittajan tuotteita koskevia tietoja.

Markkinaoikeuden määräämät seuraamukset

Markkinaoikeus voi kumota kokonaan tai osittain tehdyn päätöksen, kieltää hankintayksikköä soveltamasta hankinta-asiakirjassa olevaa virheellistä kohtaa tai muuten noudattamasta virheellistä menettelyä, velvoittaa hankintayksikön korjaamaan virheellisen menettelynsä tai määrätä maksamaan hyvitysmaksua sellaiselle asianosaiselle, jolla olisi ollut todellinen mahdollisuus voittaa tarjouskilpailu virheettömässä menettelyssä. Lisäksi markkinaoikeus voi määrätä tietyin edellytyksin sopimuksen tehottomaksi, lyhentää sopimuskautta tai määrätä seuraamusmaksun EU-hankinnoissa ja liitteen E mukaisissa hankinnoissa.

Markkinaoikeus

Erityistuomioistuimien, joka ensiasteena käsittelee julkisia hankintoja koskevia asioita. Asian voi saattaa markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksellaan se, jota asia koskee eli alalla toimiva yrittäjä, joka on osallistunut tarjouskilpailuun tai jonka osallistuminen tarjouskilpailuun on estynyt hankintayksiköstä johtuvasta syystä taikka eräät viranomaiset. Markkinaoikeuden päätökseen voi hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Merkki

Merkillä tarkoitetaan mitä tahansa asiakirjaa, sertifikaattia tai todistusta, jolla vahvistetaan, että kyseessä olevat urakat, tuotteet, palvelut, prosessit tai menettelyt täyttävät hankintayksikön asettamat vaatimukset.

Merkkivaatimus

Merkkivaatimuksilla tarkoitetaan vaatimuksia, jotka kyseessä olevien urakoiden, tuotteiden, palvelujen prosessien tai menettelyjen on täytettävä asianomaisen merkin saamiseksi.

Muutoksenhakukeinot

Hankintayksikön hankintapäätöksiin voidaan hakea muutosta joko tekemällä valituksen markkinaoikeuteen tai siitä edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen tai tekemällä hankintayksikölle hankinta-oikaisua koskeva vaatimuksen. Ks. myös oikeusturvakeinot.

Muutoksenhakuohjeet

Hankintayksikön on liitettävä tekemäänsä kansalliset kynnsarvot ylittävää hankintaa koskevaan päätökseen muutoksenhakuohjeet eli valitusosoitus ja oikaisuohje, joissa selostetaan, miten ehdokas tai tarjoaja voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi ja/tai hankintayksikön uudelleen käsiteltäväksi.

Määräraha

Määrärahalla tarkoitetaan yhteen tai useampaan käyttötarkoitukseen osoitettua rahasummaa. Määrärahoja on erityyppisiä (kiinteä-, arvio-, siirto-, ehdollinen ja jakamaton määräraha). Määrärahan käyttötarkoitus ilmaistaan joko sanallisesti tai momentin numerotunnuksella.

Neuvottelumenettely

Neuvottelumenettely tarkoittaa hankintamenettelyä, jossa hankintayksikkö julkaisee hankinnasta hankintailmoituksen ja johon halukkaat toimittajat voivat pyytää saada osallistua. Hankintayksikkö neuvottelee hankintasopimuksen valitsemiensa toimittajien kanssa. Neuvottelumenettelyn käyttö on rajattu vain hankintalaissa nimenomaisesti säädettyihin tilanteisiin.

Odotusaika

Odotusaika tarkoittaa aikaa, joka hankintayksikön on odotettava, ennen kuin hankintasopimus voidaan tehdä hankintapäätöksen tekemisen jälkeen. Odotusaika on EU-hankinnoissa ja kansalliset kynnsarvot ylittävissä liitteen E mukaisissa hankinnoissa tai käyttöoikeussopimuksissa 14 päivää hankintapäätöksen tiedoksisaannista. Puitejärjestelyyn tai DPS:ään perustuvissa EU-kynnsarvot ylittävissä ja kansalliset kynnsarvot ylittävissä liitteen E mukaisissa hankinnoissa on vapaaehtoinen 10 päivän odotusaika hankintapäätöksen tiedoksisaannista. Suorahankinnoissa on vapaaehtoinen 14 päivän odotusaika suorahankintailmoituksen julkaisemisesta. Vapaaehtoisen odotusajan noudattamatta jättämisestä voi tulla seuraamuksia, kuten valitusajan piteneminen.

Oikaisuvaatimus

Asianosainen voi hakea muutosta hankintayksikön hankintapäätökseen tekemällä hankintayksikölle hankinta-oikaisua koskevan vaatimuksen. Hankinta-oikaisuvaatimusta voidaan käyttää myös niissä tapauksissa, joita ei voi saattaa käsiteltäväksi markkinaoikeuteen, kuten kansallisen kynnsarvon alittavissa hankinnoissa. Hankinta-oikaisuvaatimuksen tekeminen ei jatka markkinaoikeuteen tehtävän valituksen määräaika.

Oikaisuohje

Hankintayksikön on liitettävä tekemäänsä päätökseen oikaisuohje eli ohjeet oikaisukeinon käyttämisestä, joissa selostetaan, miten ehdokas tai tarjoaja voi saattaa asian hankintayksikön uudelleen käsiteltäväksi. Kansallisen kynnsarvon alittavaan hankintaan liitetään vain oikaisuohje, ei valitusosoitusta.

Oikeusturvakeinot

Keinot, joilla hankinnassa mukana ollut tai alalla toimiva muu yrittäjä voi saattaa asian markkinaoikeuden ja edelleen korkeimman hallinto-oikeuden käsiteltäväksi sillä perusteella, että hankintayksikkö on menetellyt hankintasäännösten vastaisesti. Asianosainen voi myös tehdä hankinta-oikaisuvaatimuksen hankintayksikölle hankintayksikön tekemästä hankintapäätöksestä. Lisäksi hankintayksikön menettelystä on mahdollista kannella EU:n komissiolle, joka voi käynnistää rikkomusmenettelyn jäsenvaltiota vastaan. Komissio voi nostaa jäsenvaltiota vastaan kanteen EY:n tuomioistuimessa. Tarjoaja tai ehdokas voi nostaa vahingonkorvauskanteen hankintayksikköä vastaan esimerkiksi sen perusteella, ettei tuomittu hyvitysmaksu kata kaikkea tarjoajalle tai ehdokkaalle virheellisestä menettelystä aiheutunutta vahinkoa.

Optio

Sopimukseen perustuva lisähankintaoikeus, jonka perusteella hankintayksikkö voi jatkaa sopimuskautta ja solmia lisähankintasopimuksen varsinaisessa sopimuksessa määritellyin ehdoin ilman tarjouskilpailua. Optioon perustuva lisähankinta on mahdollinen vain, jos optioehto on kilpailutettu ja option arvo on huomioitu hankinnan ennakoitun arvon laskennassa.

Osallistumishakemus

Osallistumishakemus tarkoittaa rajoitettua, neuvottelumenettelyä, kilpailullista neuvottelumenettelyä tai innovaatiokumppanuutta koskevan hankintailmoituksen perusteella hankintayksikölle tehtyä ilmoitusta osallistumishalukkuudesta hankintamenettelyyn.

Palveluhankintasopimus

Palveluhankintasopimuksella tarkoitetaan muuta kuin julkista rakennusurakkaa koskevaa sopimusta, jonka kohteena on palvelujen suorittaminen taloudellista vastiketta vastaan. Palveluhankintasopimukseksi katsotaan myös sellainen hankintasopimus, jonka kohteena on palvelujen ohella tavaroita, jos palvelujen arvo on suurempi kuin tavaroiden arvo.

Perustelumuuisto, vertailumuisto

Asiakirja tai dokumentti, josta käy ilmi tarjousten käsittelyä ja vertailua koskevat tiedot sekä hankintapäätöksen perustelut.

Pienhankinta

Pienhankinta tarkoittaa kansalliset kynnyksarvot alittavaa hankintaa, johon ei sovelleta hankintalain ja josta ei voida valittaa markkinaoikeuteen. Myös näitä hankintoja koskevat hankintalain yleiset periaatteet eli avoimuus, tasapuolisuus, syrjimättömyys ja suhteellisuuden vaatimusten huomioon ottaminen.

Pilkkominen (hankinnan pilkkominen eriin säännösten soveltamisen välttämiseksi)

Hankintaa ei saa pilkkoa eriin tai laskea sen arvoa poikkeuksellisin menetelmin hankintalain säännösten soveltamisen välttämiseksi eli lain kiertämiseksi.

Pisteiden antamisperusteet

Tarjousten vertailuperusteille etukäteen tarjouspyynnössä esitetyt pisteytysohjeet, joiden mukaan tarjouspyynnön mukaisesta tarjouksesta annetaan pisteitä tarjousten vertailussa.

Poissulkemisperuste (hankinnanvarainen ja pakollinen poissulkemisperuste)

Poissulkemisperuste tarkoittaa hankintalain määriteltyjä perusteita, joka velvoittaa hankintayksikön sulkemaan toimittajan pois tarjouskilpailusta, jos kyse on ns. pakollisesta poissulkemisperusteesta (esim. eräät rikokset). Hankintayksikkö voi hankintansa mukaan sulkea tar-

joajan pois tarjouskilpailusta, jos kyse on ns. harkinnanvaraisesta poissulkemisperusteesta (esim. yrityssaneeraus).

Prosessi

Joukko loogisesti toisiinsa liittyviä tehtäviä, joiden suorittaminen johtaa määrättyyn lopputulokseen.

Puitejärjestely

Yhden tai useamman hankintayksikön ja yhden tai useamman toimittajan välinen sopimus, jonka tarkoituksena on vahvistaa tietyn ajan kuluessa tehtäviä hankintasopimuksia koskevat ehdot, kuten hinnat ja suunnitellut määrät. Puitejärjestely voi olla voimassa enintään neljä vuotta. Hankinnan kohteen välttämättä sitä edellyttäessä puitejärjestely voi olla poikkeuksellisesti kestoaltaan pidempi.

Puitesopimus

Puitesopimus tarkoittaa sopimusta, jonka hankintayksikkö tekee yhden tai useamman toimittajan kanssa ja jossa sovitaan tietyn ajan kuluessa tehtäviin hankintoihin sovellettavista ehdoista. Puitesopimuksen tarkoituksena on yleensä hyödyntää volyymietuja, alentaa hankinnan prosessikustannuksia, varmistaa tavaran tai palvelun saatavuus ja toimitusehdot sekä pyrkiä yhdenmukaistamaan tuotteistoa.

Punch out

Toimittajan verkkokauppaan asiakkaan hankinta- tai tilausjärjestelmästä tehtävä integraatio, joka mahdollistaa tilaamisen suoraan toimittajan verkkokaupasta.

Rajoitettu menettely

Rajoitetussa menettelyssä hankintayksikkö julkaisee ilmoituksen hankinnasta, johon kaikki halukkaat toimittajat voivat pyytää saada osallistua. Vain hankintayksikön valitsemat ehdokkaat voivat tehdä tarjouksen.

Rakennustyö

Rakennustyö tarkoittaa Urakka-asetuksen (1288/2000) mukaan talonrakennus-, maa- ja vesirakennustöitä, näihin liittyviä korjaus- ja kunnossapitotöitä, sekä näihin verrattavaa työtä suunnitelmien edellyttämän työtuloksen aikaansaamiseksi tarvittavine hankintoineen.

Rakennusurakka

Rakennusurakka voi olla talon-, maan- tai vesirakennustöiden urakka, joka sellaisenaan riittää muodostamaan jonkin taloudellisen tai teknisen kokonaisuuden.

Rakennusurakkasopimus

Rakennusurakkasopimus tarkoittaa hankintasopimusta, jonka tarkoituksena on hankintalain liitteessä B tarkoitettuun toimintaan liittyvän rakennustyön tai rakennusurakan toteuttaminen taikka suunnittelu ja toteuttaminen yhdessä taloudellista vastiketta vastaan. Rakennusurakkasopimuksella tarkoitetaan myös rakennusurakan tyyppiin tai suunnitteluun ratkaisevaa vaikutusvaltaa käyttävän hankintayksikön asettamia vaatimuksia vastaavan rakennusurakan toteuttamista millä tahansa tavalla. Rakennusurakka voi olla talon-, maan- tai vesirakennustöiden muodostama taloudellinen tai tekninen kokonaisuus.

Ranskalainen urakka, käänteinen kilpailutus

Kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen valinnan yhteydessä hankintayksikkö voi esittää hinta-laatusuhteen kustannustekijät myös kiinteän hinnan tai kustannusten muodossa, jolloin tarjoajat kilpailevat ainoastaan laatuun liittyvillä perusteilla ja määrittävät mitä annetulla kiinteällä rahamäärällä voidaan saada (ranskalainen urakka, käänteinen kilpailutus).

Reklamaatio

Reklamaatio on ilmoitus, jossa hankintayksikkö kertoo toimittajille vastaanotettavassa tavaramassa, palvelussa tai rakennustyössä havaituista virheistä, puutteista tai poikkeamista tai toimituksen viivästyttämisestä. Ilmoituksessa selvitetään, miten toimitus on ollut virheellistä, puutteellista tai poikkeavaa tai miten kauan se on viivästynyt ja mitä vaatimuksia hankintayksiköllä on toimittajalta em. seikoista johtuen. Ilmoitus on tehtävä pääsääntöisesti kirjallisesti ja kohdullisessa ajassa, ellei tietyistä reklamaatioajasta ole erikseen sovittu sopimuksessa.

Seuraamusmaksu

Seuraamusmaksu tarkoittaa markkinaoikeuden tietyin edellytyksin hankintayksikölle määräämää seurausta virheellisestä hankintamenettelystä. Seuraamusmaksu suoritetaan valtiolle.

Sidonta

Sidonta tarkoittaa määrärahan sitomista kirjaamisperusteen mukaisesti tiettyyn käyttötarkoitukseen esimerkiksi tekemällä ao. varoja koskeva hankintapäätös.

Sisäinen tilaus

Hankintayksikön tilaus sen organisaatioon kuuluvalla yksiköltä (kuuluvat samaan oikeushenkilöön), joka on hankkinut tavarain tai palvelun joko tarjouskilpailun perusteella tai suorana hankintana tai joka itse tekee tuotteen tai palvelun tilaavalle yksikölle. Tällaista sisäistä tilausta ei tarvitse kilpailuttaa. Ks. myös in house -hankinta.

Sitoumuksetta

Tarjouksessa oleva varauma, jonka mukaan toimittaja ei sitoudu tarjouksessa oleviin hintatietoihin, vaan ilmoittaa niiden olevan ainoastaan suuntaa antavia. Tällaista ehtoa pidetään kiellettyinä varauksena tarjouksessa, joka johtaa tarjouksen poissulkemiseen tarjouskilpailusta.

Sitoumusperuste

Kirjaamisperuste, jonka mukaan tulo tai meno kohdistetaan sille vuodelle, jona niitä koskeva yksilöity sitoumus tehdään.

Sopimusehdot, vakiosopimusehdot

Sopimusehdoilla tarkoitetaan hankinnasta tehtävässä sopimuksessa tai tilauksessa hankintayksikön ja toimittajan välisen suhteen yksityiskohtia sekä oikeuksia ja velvoitteita määritteleviä ehtoja. Hankinnoissa voidaan käyttää oikeustoimilain (228/29) ja kauppalain (355/87) säännöksiä täydentäviä ja täsmentäviä vakiosopimusehtoja. Näitä ovat mm. Julkisten hankintojen yleiset sopimusehdot (JYSE 2014 Tavarat tai JYSE 2014 Palvelut), Julkisen hallinnon IT-hankintojen yleiset sopimusehdot (JIT 2015 -ehdot), Konsulttitoiminnan yleiset sopimusehdot (KSE 2013) ja Rakennusurakan yleiset sopimusehdot (YSE 1998).

Sopimuskohtainen

Sopimuskohtainen tarkoittaa laskujen automaattista käsittelyä tehostavaa menettelyä, jossa laskulla olevaa tunnistetta käyttäen lasku voidaan automaattisesti kohdentaa tiettyyn kirjalli-

seen sopimukseen, jolloin ostolasku ei tule kirjanpitoyksikön käsiteltäväksi. Sopimuskohdistustoiminnallisuus soveltuu ostolaskujen käsittelyyn tapauksissa, joissa toistuvan laskutuksen suuruus on ennakkoon tiedossa (mm. vuokralaskut).

Sopimusmuutos, sopimusmuutosta koskeva ilmoitus

Hankintayksikkö ei saa sopimuskauden aikana tehdä EU-hankintoja, kansalliset kynnysarvot ylittävään liitteen E mukaisia palveluja tai käyttöoikeussopimuksia koskevaan sopimukseen olennaisia sopimusmuutoksia ilman uutta hankintamenettelyä. Hankintalaissa on käsitelty olennaisia ja ei-olennaisia sopimusmuutoksia. Tietyistä sopimusmuutoksista on tehtävä muutositilmoitus osoitteessa www.hankintailmoitukset.fi.

Sosiaali- ja terveystalvet sekä muut erityiset palvelut

Hankintalain liitteessä E on lueteltu ne sosiaali- ja terveystalvet sekä muut erityiset palvelut, joita koskee hankintalain em. palveluja koskevat säännökset silloin, kun hankinnan arvo ylittää ko. palveluita koskevat kansalliset kynnysarvot.

Soveltuvuusvaatimus

Soveltuvuusvaatimus tarkoittaa ehdokkaiden tai tarjoajien soveltuvuudelle hankintakohtaisesti asetettuja vähimmäisvaatimuksia, jotka voivat koskea ehdokkaan tai tarjoajan rekisteröitymistä, taloudellista ja rahoituksellista tilannetta tai teknistä suorituskykyä ja ammatillista pätevyyttä. EU-kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa on käytettävä ns. ESPD-lomaketta soveltuvuusvaatimusten täyttymisen ja poissulkuperusteiden olemassa olon selvittämiseen.

Soveltuvuuden arviointi

Ehdokkaiden tai tarjoajien soveltuvuuden arviointi tarkoittaa ehdokkaiden tai tarjoajien soveltuvuudelle hankintakohtaisesti asetettujen vähimmäisvaatimusten täyttymisen selvittämistä ja sen selvittämistä, ettei ehdokasta tai tarjoajaa koske poissulkemisperuste. Soveltuvuuden arviointia ja poissulkemisperusteiden olemassaoloa koskevat tiedot pyydetään ja selvitetään EU-kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa ns. ESPD-lomakkeella eli yhteisellä eurooppalaisella hankinta-asiakirjalla. Ehdokkaalla tai tarjoajalla on oikeus esittää näyttöä luotettavuudestaan poissulkemisperusteiden osalta eli esittää, että tämä on toteuttanut ns. korjaavia toimenpiteitä.

Suhteellinen painotus

EU-kynnysarvot ylittävien hankintojen osalta on ilmoitettava vertailuperusteiden suhteellinen painotus eli painoarvoprosentit tai enimmäispisteet jo hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä. Painotus voidaan ilmaista myös ilmoittamalla kohtuullinen vaihteluväli. Jos suhteellisen painotuksen ilmoittaminen ei ole mahdollista perustellusta syystä, on vertailuperusteet ilmoitettava tärkeysjärjestyksessä. Oikeuskäytännön perusteella painoarvoja suositellaan kuitenkin käytettäväksi kaikissa hankinnoissa.

Suhteellisuus

Suhteellisuuden periaate tarkoittaa, että hankintayksikön on kohdeltava tarjoajia suhteellisuuden vaatimukset huomioon ottaen ja että hankintaa koskevien vaatimusten tai ehdokkaalta tai tarjoajalta edellytettävien toimien tai selvitysten tulee olla oikeassa suhteessa hankinnan koon ja luonteeseen nähden.

Suorahankinta

Suorahankinta tarkoittaa hankintamenettelyä, jossa hankintayksikkö neuvottelee valitsemiensa toimittajien kanssa hankintasopimuksen ehdoista julkaisematta etukäteen hankintailmoitusta. Menettelyn käyttö on rajattu vain hankintalaissa nimenomaisesti säädettyihin tilanteisiin. Valvontaviranomainen eli Kilpailu- ja kuluttajavirasto valvoo suorahankintojen tekemistä.

Suorahankintailmoitus

Suorahankintailmoitus tarkoittaa hankintayksikön hankintapäätöksen teon jälkeen tekemää vapaaehtoista ilmoitusta suorahankinnan tekemisestä (kansalliset hankinnat, kansalliset kynnysarvot ylittävät liitteen E mukaiset hankinnat ja käyttöoikeussopimukset sekä EU-hankinnat. Ilmoituksen tekemättä jättämisellä on vaikutusta valitusajan pituuteen ja eräisiin seuraamuksiin.

Suoriteperuste

Kirjaamisperuste, jonka mukaan tulo kuuluu sille vuodelle, jonka aikana sitä vastaava suorite luovutetaan, ja meno sille vuodelle, jonka aikana tuotannon tekijä vastaanotetaan. Perustetta sovelletaan pääsääntöisesti maksullisen toiminnan tuloihin ja kulutusmenoihin.

Suunnittelukilpailu

Suunnittelukilpailu on menettely, jolla hankintayksikkö voi hankkia suunnitelman tai hankkeen, jonka tuomaristo valitsee kilpailulla. Kilpailussa voidaan antaa palkintoja. Suunnittelukilpailua voidaan käyttää esimerkiksi kaavoitukseen, kaupunkisuunnitteluun, arkkitehtuuriin, tekniseen suunnitteluun tai tietojenkäsittelyyn liittyvän suunnitelman valintaan kilpailulla.

Syrjimättömyys

Syrjimättömyysperiaate tarkoittaa, että kaikille tarjoajille annetaan yhtäläiset mahdollisuudet sijaintipaikasta ja kansallisuudesta sekä muista hankintaan liittymättömistä seikoista riippumatta osallistua tarjouskilpailuun ja että hankintapäätöstä tehtäessä kaikkien tarjousten vertailussa noudatetaan samoja periaatteita ja ennalta ilmoitettuja vertailuperusteita.

Sähköinen allekirjoitus

Sähköinen allekirjoitus perustuu ns. julkisen avaimen salakirjoitusjärjestelmään, joka rakentuu asymmetristen algoritmien avulla tehdyistä avainpareista (salainen ja julkinen avain). Sähköinen allekirjoitus voi syntyä myös käyttäjätunnuksen perustuvien oikeuksien tehtyihin toimenpiteisiin tietojärjestelmässä.

Sähköinen huutokauppa

Sähköinen huutokauppa tarkoittaa toistuvaa menettelyä, jonka kuluessa uusia alennettuja hintoja tai tarjouksen sisältämiä tekijöitä koskevia uusia arvoja esitetään sähköisesti ja joka toteutetaan sen jälkeen, kun tarjousten arviointi on saatu kokonaisuudessaan ensimmäisen kerän päätökseen ja joka mahdollistaa tarjousten luokittelun automaattisen arviointimenetelmän pohjalta. Sellaiset rakennusurakat ja sellaiset palveluhankinnat, joiden sisältönä ovat henkiset suoritukset, kuten rakennusurakoiden suunnittelu, eivät voi olla sähköisen huutokaupan kohteena.

Sähköinen luettelo

Hankintayksikkö voi vaatia, että tarjoukset esitetään sähköisen luettelon muodossa tai että niihin liitetään sähköinen luettelo. Edellytyksenä on, että hankintamenettelyyn liittyvä tiedonvaihto toimitetaan sähköistä muotoa käyttäen.

Sähköinen tiedonvaihto

EU-hankinnoissa ja käyttöoikeussopimuksissa hankintailmoitus ja tarjouspyyntö on julkaistava sähköisesti. EU-hankinnoissa ja käyttöoikeussopimuksissa tarjoukset ja osallistumishakemukset sekä muu hankintamenettelyyn liittyvä tiedonvaihto on toimitettava sähköistä muotoa käyttäen 18.10.2018 alkaen. Tiedonvaihdossa ja tietojen tallentamisessa on varmistettava tietojen eheys ja että osallistumishakemusten ja tarjousten luottamuksellisuus säilyy (tietoturvallisuusvaatimukset). Kansallisissa hankinnoissa ja kansalliset kynnyksarvot ylittävissä hankinnoissa voidaan käyttää sähköistä tiedonvaihtoa, mutta niissä ei ole kuitenkaan velvollisuutta noudattaa EU-hankintoja koskevia tietoturvallisuusvaatimuksia.

Tarjoaja

Tarjoaja tarkoittaa toimittajaa, joka on jättänyt tarjouksen.

Tarjouksen poissulkeminen

Tarjoajien soveltuvuuden tarkastamisen yhteydessä tarjous tulee poissulkea, mikäli tarjoaja ei täytä asetettuja soveltuvuusvaatimuksia tai sitä koskee jokin pakollinen poissulkemisperuste eikä se ole esittänyt selvitystä korjaavista toimenpiteistä. Tarjoaja voidaan poissulkea, jos sitä koskee jokin harkinnanvarainen poissulkemisperuste. Tarjous tulee poissulkea, jos se ei täytä tarjouspyynnössä asetettuja vaatimuksia. Tarjous tulee poissulkea myös, jos se saapuu tarjousajan jälkeen. Poissulkemisesta ja sen perusteista tulee tehdä poissulkemispäätös, liittyy siihen muutoksenhakuohjeet ja antaa se tiedoksi ao. ehdokkaille tai tarjoajille.

Tarjous

Tarjous tarkoittaa oikeustoimilain (228/29) mukaan sopimukseen tähtäävää, ostajan (hankintayksikön) hyväksyttäväksi tarkoitettua tavaroiden myymistä ja toimittamista tai palveluiden taikka urakoiden suorittamista koskevaa ehdotusta, joka sitoo tekijäänsä ilmoitetun määräajan ja jota tarjoaja ei voi enää peruuttaa sen jälkeen, kun ostaja (hankintayksikkö) on ottanut siitä selon.

Tarjouskilpailu, tarjousten pyytäminen

Tarjouskilpailu tarkoittaa kilpailutilanteen luomista mahdollisten toimittajien välille julkaisemalla hankintaa koskeva hankintailmoitus kyseisestä hankintamenettelystä säädetyllä tavalla ja pyytämällä tarjoajilta tarjouksia valitun hankintamenettelyn ehtojen mukaisesti.

Tarjouspyyntö

Tarjouspyyntö on hankintayksikön laatima hankinta-asiakirja, jossa määritellään hankinnan kohde ja sisältö, annetaan tarjouksen laatimista koskevat ohjeet (määräaika tarjousten tekemiselle, jättöosoite, tarjousten voimassaoloaika) sekä määritetään tarjoajan soveltuvuutta koskevat vähimmäisvaatimukset, hankittavaa tuotetta koskevat vaatimukset, kokonaistaloudellisen edullisuuden peruste, vertailuperusteet sekä muut tiedot, joilla on olennaista merkitystä hankintamenettelyssä. Ks. myös hankinta-asiakirjat.

Tarjousten avaaminen

Tapahtuma, jossa määräaikaan mennessä saapuneet tarjoukset avataan määräajan jälkeen samanaikaisesti. Avaamisesta laaditaan avauspöytäkirja. Ks. avauspöytäkirja.

Tarjousten tarjouspyynnön mukaisuuden tarkistaminen

Tarjousten tarjouspyynnön mukaisuuden tarkistaminen tarkoittaa tarjotulle tavaralle, palvelulle tai urakalle hankintakohtaisesti asetettujen ehdottomien/pakollisten vaatimusten sekä tarjouk-

sen tekemistä koskevien vaatimusten täyttymisen tarkistamista tarjousasiakirjoissa esitetyn selvityksen perusteella.

Tarjousten vastaanottaminen

Hankintayksikkö ilmoittaa tarjouspyynnössä, minne ja missä ajassa tarjoukset tulee toimittaa ja miten ne tulee toimittaa.

Tarjousten vertailu

Vaihe, jossa niitä tarjouksia, jotka ovat läpäisseet tarjoajien soveltuvuuden arvioinnin sekä tarjousten tarjouspyynnön mukaisuuden tarkastamisen, vertaillaan siten, että ensin kutakin tarjousta arvioidaan hankintailmoituksessa ja/tai tarjouspyynnössä ilmoitetun mukaisesti vertaamalla hintojen, kustannusten tai parhaan hinta-laatusuhteen vertailuperusteiden osalta ja sitten tarjouksia verrataan keskenään. Vertailu toteutetaan käyttämällä tarjouspyynnössä ilmoitettuja painoarvoja tai painotettua pisteytystä.

Tasapuolisuus

Tasapuolisuusperiaate tarkoittaa tarjoajien ja tarjousten yhtäläistä, objektiivista kohtelua hankintaprosessin eri vaiheissa.

Tavarahankintasopimus

Tavarahankintasopimuksella tarkoitetaan hankintasopimusta, jonka tarkoituksena on tavaroiden osto, leasing, vuokraus tai osamaksulla hankkiminen osto-optioin tai ilman niitä taloudellista vastiketta vastaan. Tavarahankintasopimukseksi katsotaan myös sellainen hankintasopimus, jonka kohteena on tavarahankinnan lisäksi kokoamis- ja asennustöitä.

Tehottomuus

Tehottomuus tarkoittaa markkinaoikeuden tietyin edellytyksin hankintayksikölle määräämää seurausta virheellisestä hankintamenettelystä, jolloin markkinaoikeus määrää hankintayksikön tekemän sopimuksen tehottomaksi täyttämättä olevien sopimusvelvoitteiden osalta.

Tekninen eritelmä, tekninen spesifikaatio

Tekninen eritelmä tarkoittaa hankinnan kohteena olevan tuotteen, palvelun tai materiaalien ominaisuuksien teknistä määrittelyä, joka muodostuu vaatimukseksi sen käytölle.

Tietopyyntö

Tietopyyntö tarkoittaa hankintayksikön mahdollisille toimittajille lähettämää vapaamuotoista selvityspyyntöä, jolla hankintayksikkö selvittää markkinatarjontaa, toimittajien halukkuutta tarjota sekä toimittajan tuotteita koskevia tietoja. Tietopyyntöön annetut vastaukset eivät sido toimittajia eivätkä hankintayksikköä.

Tilaaja

Tilaaja tarkoittaa hankintaa tekevää sopijapuolta eli hankintayksikköä, joka on sitoutunut ostamaan sovitun tavaran, palvelun tai rakennusurakan. Tilaaja-käsite on käytössä mm. JYSE- ja JIT-ehdoissa.

Tilaaminen

Tuotteiden tai palveluiden tilaaminen toimittajalta esimerkiksi sähköisesti tilausjärjestelmällä, sähköpostilla, puhelimitse tai verkkokaupassa.

Tilaus

Tilaajaa sitova asiakirja tai dokumentti, jolla tilaaja ilmoittaa toimittajalle hankintaa koskevat yksilöidyt tiedot eli tiedot tilattavasta tuotteista, määristä, hinnoista ja muista tilausehdoista.

Tilausjärjestelmä

Tietojärjestelmä, jolla laaditaan, lähetetään ja vastaanotetaan määrämuotoisia sähköisiä tilaussanomia. Sanomien perusteella välitetään tilaus toimittajalle sekä kuitataan se vastaanotetuksi.

Tilausvahvistus

Toimittajan hankintayksikölle lähettämä asiakirja tai dokumentti, jolla toimittaja vahvistaa toimittajan tarjouksesta poikkeavat tilaajan (hankintayksikön) tilauksen ehdot.

Tilausvaltuus

Eduskunnan valtion tulo- ja menoarviossa tietylle momentille myöntämä määräraha usealle peräkkäiselle vuodelle, minkä perusteella on oikeus tehdä hankintasopimuksia ja tilauksia tulevien vuosien määrärahaosuudesta siinä puitteissa, kuin ne eivät ylitä kullekin vuodelle rahoitussuunnitelmissa sovittuja rahamääriä.

Tiliöintikoodi

Tiliöintikoodi -toiminnallisuus tarkoittaa laskujen automaattista käsittelyä tehostavaa menettelyä, jota käytettäessä ostolasku saa automaattisesti tiliöintikoodin mukaisen tiliöinnin. Tiliöintikoodi on tarkoitettu käytettäväksi toistuvissa laskuissa, joiden tiliöinnit säilyvät samoina, mutta laskutettavat summat vaihtelevat (mm. puhelinlaskut, käännöspalvelulaskut ja ateriatukilaskut).

Tinkiminen

Julkisissa hankinnoissa hankintayksikkö ei saa tinkiä. Esimerkiksi täysin samasta identtisestä tarjouskohteesta ei saa järjestää uutta tarjouskierrosta, kun tarjoukset on aiemmin hylätty liian kalliina. Hintaa alentavat tai muuttavat keskustelut tarjouskilpailun aikana muissa kuin neuvottelumenettelyissä ovat kiellettyjä ja ne voidaan tulkita kielletyksi tinkimiseksi, mikä vaarantaa hankintamenettelyn oikeellisuuden.

Toimeksiantaja

Taho, joka määrittää käyttäjän vaatimukset ja joka antaa toimeksiannon hankinnan toteuttavalle hankintayksikölle.

Toimintameno

Menolaji, jolla rahoitetaan viraston tai laitoksen toimintaa. Toimintamenomomentilla osoitetaan määräraha viraston tai laitoksen toiminnan aiheuttamiin kulutusmenoihin tai pitkävaikutteisiin tuotannontekijöiden hankintaan.

Toimittaja

Toimittajalla tarkoitetaan luonnollista henkilöä, oikeushenkilöä tai julkista tahoa taikka edellä tarkoitettujen ryhmittymää, joka tarjoaa markkinoilla tavaroita tai palveluja taikka rakennus- töitä tai rakennusurakoita.

Toimitusaika

Aika, jonka kuluessa toimittajan on toimitettava sovittu tavara tai palvelu tai toteutettava urakka.

Toimituslauseke, toimitusehto

Ulkomaan kaupassa Incoterms (2010) -ehtojen mukainen ja kotimaan kaupassa Finnterms (2001) -ehtojen mukainen lauseke, jolla sovitaan tavaran kuljetusvastuusta ja kuljetuskustannusten jaosta sekä vaaranvastuusta kuljetuksen aikana. Esimerkiksi toimitusehto TOP Helsinki FIN01, toimitettuna perillä Helsingissä tarkoittaa, että toimittaja hankkii rahdinkuljettajan, vastaa kuljetuskustannuksista ja kantaa vastuun kuljetuksen aikana syntyneistä vahingoista siihen saakka, kunnes tavara on siirretty kuljetusvälineestä tilaajalle.

Tuote

Prosessin tulos, joita ovat tavaratuotteet, palvelut, tietotuotteet ja prosessoidut materiaalit.

Tuoteluettelo

Tuoteluettelo on toimittajan lista sen tarjolla olevista (puite)sopimukseen liittyvistä tuotteista sekä näiden tarvittavista tunnistetiedoista. Nämä voidaan viedä tilausjärjestelmään määrämuotoisena/standardoituna luettelona (excel, csv, muu tiedonsiirto).

Täsmäntäminen

Hankintayksikkö voi pyytää ehdokasta tai tarjoajaa määrääjässä toimittamaan, lisäämään, selventämään tai täydentämään puutteellisia tai virheellisiä tietoja ja asiakirjoja. Hankintayksiköllä on tähän oikeus, mutta ei ole velvollisuutta. Sellaisia muutoksia ei saa tehdä, joilla on olennainen vaikutus tarjoajien asemaan. Täsmäntämisessä on annettava kaikille tarjoajille samanlaiset mahdollisuudet täsmäntämiseen.

Urakka

Tilaajan ja urakoitsijan väliseen sopimukseen perustuva, sovittua hintaa tai veloitusperustetta vastaan, sovittuna ajankohtana toimitettava työntulos, joka yleensä sisältää sekä työsuorituksia että materiaalitoimituksia.

Urakkasopimus

Tilaajan ja urakoitsijan välinen allekirjoitettu asiakirja tietyn työntuloksen aikaansaamiseksi sovittua hintaa tai veloitusperustetta vastaan. Ks. rakennusurakka.

Urakoitsija

Urakoitsija on hankintayksikön sopimuskumppani, joka on sitoutunut aikaansaamaan urakkasopimuksessa määritellyn työntuloksen.

Vaatimus

Tarjottavan tavaran, palvelun tai materiaalin ominaisuuksia koskeva tarve tai odotus, joka voi olla erityisesti mainittu tai yleisesti edellytetty. Vaatimuksen pakollisuus, ehdottomuus tulee tuoda esille joko määrittämällä, että vaatimus on ehdoton/pakollinen tai käyttämällä muotoa "on oltava, tulee täyttää".

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksella tarkoitetaan elintä, joka suorittaa kalibrointia, testausta, sertifiointia ja tarkastuksia sekä muita vaatimustenmukaisuuden arviointitoimia ja joka on akkreditoitu tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevien EU-säädösten mukaisesti.

Vaihtoehtoiset ja rinnakkaiset tarjoukset

Hankintayksikkö voi hyväksyä vaihtoehtoisia tarjouksia eli tarjoajan esittämiä vaihtoehtoja, jos vaihtoehtoisten tarjousten esittäminen on ilmoitettu sallituksi hankintailmoituksessa. Vaihtoehtojen tulee liittyä hankinnan kohteeseen. Vaihtoehtoisen tarjouksen tulee täyttää tarjouspyynnössä ja muissa hankinta-asiakirjoissa esitetyt vähimmäisvaatimukset. Hankintayksikkö voi kieltää tarjoajaa tekemästä useaa rinnakkaista tarjousta, jos tästä on ilmoitettu tarjouspyynnössä.

Vakuus, takaus

Vakuus on ennakkomaksun maksavan hankintayksikön ennakkomaksun saavalta toimittajalta vaatima suoja tappioita (sitoumuksen/toimituksen sopimuksenvastainen suorittaminen) vastaan, joka voi olla omavelkainen pankkitakaus tai pankkitalletus. Vakuus vapautetaan sopimusehtojen mukaisesti eli yleensä toimituksen tai sen osan tultua sopimuksen mukaisesti hyväksytysti suoritetuksi.

Valitus

Kirjallinen asiakirja tai dokumentti, jolla julkista hankintaa koskevaan hankintapäätökseen tyytymätön voi saada asian vireille markkinaoikeudessa. Asian voi saattaa markkinaoikeuden käsiteltäväksi se, jota asia koskee sekä tietyissä tapauksissa eräät viranomaiset.

Valitusaika

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle pääsääntöisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen. Valitusaika on 6 kuukautta, jos hankintapäätös tai valitusosoitus on olennaisesti puutteellinen. Jos valitusosoitusta ei ole annettu, ei valitusaika ala kulua. Jos hankintasopimus on tehty noudattamatta pakollista odotusaikaa, valitusaika on 30 päivää hankintapäätöksen tiedoksisaannista.

Valitusosoitus

Hankintayksikön on liitettävä tekemäänsä päätökseen valitusosoitus, jossa selostetaan, miten asia on mahdollista saattaa markkinaoikeuden käsiteltäväksi ja hankintayksikön yhteystieto valituksesta ilmoittamista varten. Niissä hankinnoissa, jotka jäävät hankintalain soveltamisalueen ulkopuolelle, hankintapäätökseen ei liitetä valitusosoitusta markkinaoikeuteen, vaan ainoastaan oikaisuohje. Ks. myös Oikaisuohje.

Valvontaviranomainen

Valvontaviranomaisena toimii Kilpailu- ja kuluttajavirasto, joka valvoo hankintalain noudattamista. KKV voi kieltää hankintayksikköä panemasta hankintapäätöstä täytäntöön, jos se katsoo hankintayksikön tehneen suorahankinnan ilman suorahankintaperustetta, jos hankinnasta ei ole tehty sopimusta. Jos EU-hankinta tai kansalliset kynnysarvot ylittävä liitteen E hankinta tai käyttöoikeussopimus on tehty suorahankintana ilman suorahankintaperustetta, KKV voi esittää markkinaoikeudelle seuraamusten määräämistä 6 kk:n kuluessa hankintasopimuksen tekemisestä.

Vapauttamisperuste (force majeure)

Sopimuksen täyttämisen estävä ja sopimuksen syntymisen jälkeen sattunut epätavallinen ja asiaan vaikuttava tapahtuma, jota sopijapuolten ei ole ollut syytä ottaa huomioon sopimusta tehtäessä ja joka on sopijapuolista riippumaton, eikä sen estävä vaikutusta voida poistaa ilman kohtuuttomia lisäkustannuksia tai kohtuutonta ajanhukkaa.

Varaus, varattu

Määrärahan varaamista tiettyyn käyttökohteeseen silloin, kun hankintapäätöstä ei vielä ole hyväksytty ja varoja ei siten ole vielä sidottu.

Vertailuperusteet, vertailukriteerit

Kokonaistaloudellisen edullisuuden eli parhaan hinta-laatusuhteen vertailuperusteita ovat mm. tekniset ansiot, esteettiset ja toiminnalliset ominaisuudet, esteettömyys, kaikkien käyttäjien vaatimukset täyttävä suunnittelu, käyttökustannukset, kustannustehokkuus, myynnin jälkeinen palvelu ja tekninen tuki, huolto ja toimituspäivä tai toimitus- tai toteutusaika sekä muut toteutusehdot. Voidaan ottaa huomioon myös henkilöstön pätevyys ja kokemus sekä henkilöstön organisointi, jos osoitetun henkilöstön laadulla voi olla merkittävä vaikutus hankintasopimuksen toteuttamisessa. Vertailuperusteiden suhteellinen painotus on yksilöitävä EU-hankinnoissa ja se kannattaa tehdä myös muissa hankinnoissa vertailun helpottamiseksi. Painotus ilmoitetaan prosenttilukuna tai enimmäispisteinä tai niiden vaihteluvälinä.

Viivästyssakko

Vakiosopimusehtojen tai sopimuksen mukaan tilaajalla (hankintayksiköllä) on oikeus periä toimittajalta viivästyssakkoa toimituksen viivästyisestä osoittamatta, että viivästyksestä on aiheutunut vahinkoa. Viivästyssakko lasketaan yleensä jokaiselta alkavalta viikolta, jolta toimitus viivästyy ja se määritellään prosentteina viivästyneen toimituksen arvosta, esimerkiksi viivästyssakko on 1 % jokaiselta alkavalta viikolta viivästyneen toimituksen arvosta ja sitä peritään enintään 10 viikolta.

Virhe

Virhe tarkoittaa tuotteen aiottuun tai määriteltyyn käyttöön liittyvän vaatimuksen täyttymättä jäämistä.

Voimavarayksikkö

Toimittaja voi käyttää toisen yksikön voimavaroja (ryhmittymä, voimavara-alihankkijaa) EU-hankinnan soveltuvuusvaatimusten täyttämiseen. Palveluhankinnoissa ja rakennusurakoissa se on henkilöstön pätevyyden ja kokemuksen osalta mahdollista vain, jos ko. voimavarayksikkö tuottaa ko. palvelun tai urakan tai osan siitä.

Välimyyntivarauksin

Tarjouksessa oleva toimittajan esittämä varauma toimitusajan sitovuudelle, jonka tarkoituksena on pidättää toimittajalle oikeus myydä tarjouksen kohteena oleva tavara ensin ehtivälle ja toimittaa muille, kun varastoon saadaan lisää. Välimyyntivarauksen -ehto pidetään kiellettyinä varautena, joka johtaa tarjouksen poissulkemiseen tarjouskilpailusta.

Yhteishankintayksikkö

Yhteishankintayksiköllä tarkoitetaan hankintayksikköä, joka tarjoaa yhteishankintatoimintoja ja mahdollisesti hankintojen tukitoimintoja sen suoraan tai välillisesti omistaville hankintayksiköille tai sellaisille hankintayksiköille, joiden oikeudesta käyttää yhteishankintayksikön toimintoja on erikseen säädetty. Edellytyksenä on, että yhteishankintayksikkö toimii edellä mainittujen

tehtävien hoitamiseksi ja että se on nimenomaisesti perustettu hoitamaan näitä tehtäviä taikka että näiden tehtävien hoitaminen on säädetty tai määrätty yhteishankintayksikön toimialaksi.